

TURISTICKÉ NOVINY

POHRANIČÍ

3. číslo 2019 | zdarma

foto: Shutterstock (748545640)

A. TRATĚ JIZERSKÉ PADESÁTKY

Lyžařský běžecký areál známý jako Jizerská lyžařská magistrála poskytuje dnes již 200 km strojově upravovaných tras, kterými můžete procestovat na běžkách celé Jizerské hory. Centrální část Jizerských hor má charakter náhorní plošiny, a lyžovat tu zvládnou i začínající běžkaři a děti.

B. V ROLI ZÁVODNÍKA NA HORNÍCH MISEČKÁCH

Žádný vášnivý běžkař by si neměl nechat ujít sportovní zážitek v podobě perfektně upravených běžeckých tratí pro klasiku i bruslení v běžeckém areálu na Horních Mísečkách. Jedná se o jeden z nejkrásnějších běžeckých stadionů u nás. Už první pohled na zasněženou horu Kotel Vás zcela jistě osloví. Tratě splňují parametry pro světový pohár a jsou v délkách 1,5 km; 2 km; 3 km; 5 km; 7,5 km a 10 km.

C. NEJDELŠÍ OSVĚTLENÝ OKRUH PRO BĚŽKAŘE V ORLICKÉM ZÁHOŘÍ

V Orlickém Záhoří na Rychnovsku naleznete 4,5 kilometru dlouhý běžecký okruh, který je nejdelší osvětlenou tratí pro běžecké lyžování. Trať je obousměrná s úpravou pro klasiku i bruslení. Díky minimálnímu převýšení je trať vhodná pro rodiny s dětmi i začínající běžkaře.

D. POHÁDKOVÉ OKRUHY V RYCHLEBSKÝCH HORÁCH

Různé náročné nejlépe upravené trasy v Jeseníkách, které každoročně lákají milovníky běžeckého lyžování nejen z Česka, ale i Polska, nabízí mnoho romantických zákoutí, krásné výhledy i hluboké údolí. Celkově si milovníci bílé stopy mohou užít 60 km tratí upravených pro klasiku i bruslení.

E. BESKYDSKÁ LYŽAŘSKÁ MAGISTRÁLA

Beskydská magistrála představuje unikátní síť upravovaných běžeckých tras v Beskydech. Propojeny jsou zde upravené trasy o délce 300 km v 9 lokalitách po celých Beskydech. Asi nejkrásnější a nejlépe upravenou trať v Beskydech je trasa z Pusteven na Martiňák a zpět. Trať dlouhá 16 km vede téměř výhradně po rovině. Jedinou výjimkou jsou dva prudší sjezdy na začátku trasy.

F. NA BĚŽKY OKOLO OLOMOUCE

Nedaleko Olomouce můžete využít oblíbenou 20 km běžeckou trasu vedoucí z Domašova nad Bystřicí nebo Moravského Berouna, přes Jívovou a Pohofany k Radíkovu a Sv. Kopečku. Další udržované tratě

najdete v případě příznivého počasí také v Hlubočkách, Protivanově a Malém Hradisku, v Drahanech i Kladkách u Konice.

G. V SUDETECH JE BĚŽECKÝCH TRATÍ DOSTATEK

Již samotné názvy dvou nejznámějších sudetských vrcholů – Sněžka a Králický Sněžník – slibují, že milovníci sněhu se nebudou nudit. V Sudetech je sněhu i lyžařských tratí dostatek. Těch druhých přibývá každý rok. A právě díky rozvíjené infrastruktuře a bohaté nabídce ubytování a gastronomie je jih Dolního Slezska jednou z nejpopulárnějších destinací aktivní turistiky v zimním období.

H. BĚŽECKÉ TRASY V TĚŠÍNSKÉM SLEZSKU

Věřte tomu, že v Těšínských Beskydech je pro Vás připraveno víc než 100 Km upravených běžeckých stop, kde si přijdou určitě na své, všechny věkové skupiny, včetně rodičů s dětmi. Můžete nastoupit například přímo ve Ski areálu Mosty u Jablunkova. Trasy vedou z Mostů u Jablunkova dvěma směry: do Jablunkova a k hranici se Slovenskem, přes Gírovou na Hrčavu a nebo do obce Bukovec. Zajímavá běžecká trasa je také Hřebenovka Javorový vrch, která má délku 21 km a začíná na Javorovém vrchu a vede přes Velký Javorový, Ropici, Velký Lipový, Ropičku, Chata Ropička, Řeku, Gutské sedlo a končí opět pod Javorovým vrchem.

I. V ZIMĚ OKOLO BISKUPSKÉ KUPY

Zlatohorská vrchovina je protkána sítí turistických tras v délce 80 km, které jsou celoročně schůdné. V zimě si můžete vyzkoušet své síly v běžeckém lyžování a vybrat si některou z tras: tři se nacházejí v masivu Parkové hory, zvané také Chrabrého hora, dvě v masivu Biskupské kupy a jedna v Gluchořazích. Trasy mají 2 až 7 km a nabízejí různý stupeň obtížnosti.

J. BĚŽECKÉ TRATĚ V BESKYDECH

Naděsenci pro běžecké lyžování nebudou zklamáni, zejména v oblasti Magurka Wilkowiicka (Beskid Mały), kde byly vytvořeny běžecké trasy, které splňují mezinárodní standardy (běžecké tratě mají schválení PZN a FIS). Stojí za zmínku, že lyžařské tradice Magurky Wilkowiicky jsou téměř 100 let staré, jejich historii iniciovala arcivévodkyně Maria Teresa Habsburg.

www.tourism-pl-cz.eu

PŘEKRAČUJEME HRANICE
PRZEKRACZAMY GRANICE
2014–2020

EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO

BĚŽKAŘSKÉ STOPY, KTERÉ SI V JESENÍKÁCH NEMŮŽETE NECHAT UJÍT

Když vládce jesenických hor Praděd předá na několik měsíců své žezlo Paní Zimě, Jeseníky se promění v pohádkovou říši. Její úchvatné scenerie si rozhodně nenechte ujít prostřednictvím 300 kilometrů upravovaných běžeckých tras.

JESENICKÁ LYŽAŘSKÁ MAGISTRÁLA

Pomyslnou páteř zimních Jeseníků je tzv. Jesenická lyžařská magistrála spojující východ jesenických hor se sousedními Rychlebskými horami a Králíckým Sněžníkem. Náruživí vyznavači bílé stopy a zimní krajiny mohou její téměř stokilometrovou délku díky výhodnému rozmístění horských chat zvládnout celou tzv. nalehko, jen s nejnútnejším denním občerstvením a oblečením. Ovšem výjimečné zážitky si můžete

dopřát i v lyžařských okruzích, které hravě zvládnete jako jednodenní výlet.

KOLEM OBDIVOVANÉ ELEKTRÁRNY

Mezi exkluzivní zimní výlety v Jeseníkách patří bezpochyby návštěva Přecherčpávací vodní elektrárny Dlouhé Stráně. Pohled na její zamrzlou hladinu, která se nachází v nadmořské výšce 1348 metrů, a okouzující zasněžené hory kolem jsou slovy téměř nepopsatelné. Okruh kolem nádrže je upraven v délce 2,85 km. Vyjet k němu lze lanovkou z areálu v Koutech nad Desnou, zdatnější se k němu mohou dostat po běžecké trase Medvědí hora, která začíná přímo u dolní stanice lanovky. Jediné výhledy po Pradědově zimní říši nabízí také 15kilometrový okruh Mravenečník, který je se zmiňovanými trasami propojen u horní stanice lanovky.

BĚŽKAŘSKÝ RÁJ V OKOLÍ PAPSKU

Nejoblíbenějším cílem lyžníků v celých Rychlebských horách je chata Paprsek, která leží na hlavní hřebenové trase vedoucí od Králíckého Sněžníku na Ramzovou. V zimě široko daleko nenajdete lépe upravenou síť běžeckých okruhů, z nichž některé zní opravdu pohádkově: Pralinka, Pohádka, Medvědí bouda.

S nimi jsou spojeny výhledy k Šeráku, Králíckému Sněžníku a samozřejmě do polské části Rychleb. Kromě dokonale upravené sítě běžeckých tratí, jejíž délka se pohybuje kolem 60 kilometrů, si na Paprsku rozhodně nenechte ujít tamní vyhlášené borůvkové knedlíky.

NA DOHLED KRÁLICKÉMU SNĚŽNÍKU

Údolí řeky Moravy a okolní nádherná panoramata máte jako na dlani z bílé stopy od chaty Slaměnka vedoucí do Dolní Moravy. Tato část Jesenické lyžařské magistrály se vine vysoko nad údolím ve svazích králíckých tisícovek Slamníku, Podbělky a Sušiny a můžete si ji vychutnat jako vydatný okruh s východiskem i cílem v Dolní Moravě.

NOVÉ OKRUHY U ÚZASU A POD ŠINDELNOU

Nový lyžařský okruh je od letošní sezony vyznačen ve skiareálu v Hynčicích pod Sušinou. Dvoukilometrový okruh na dohled rybníku Úzas a Stříbrné Twiggy je ideální pro běžkování s nejménšími. Novinku pro běžkaře připravili také na Červenohorském sedle. Tamní cirkla pětakilometrový okruh se ze známé stopy k Vřesové studánce stáčí pod Šindelnou horu a vrací se zpět na Červenohorské sedlo. 📍

KAM V JESENÍKÁCH, KDYŽ SE VÁM NECHCE NA SNÍH

Když počasí nepřeje nebo na radovánky na sněhu schází síly, rozhodně nezůstávejte pod peřinou. U nás v Jeseníkách si totiž den s rodinou užijete i v báječných zábavních centrech a energii načerpáte v nejlepších wellness zařízeních Česka.

PRADĚDOVO BÁJEČNÉ MUZEUM

Jste-li v Jeseníkách na návštěvě společně s dětmi, rozhodně nevynechejte Pradědovo muzeum v Bludově u Šumperka. V mile zrekonstruovaném venkovském stavení je totiž ukryto 600 m² zábavního parku. Velkorysý herní prostor v podobě jesenické vesničky doplňuje poznávací hra Praděde, nezlob se!, batolárna pro nejmenší návštěvníky a v neposlední řadě útulná samoobslužná kavárnička nejen pro mámy a táty.

NA OKAMŽIK PROFESIONÁLNÍM LYŽAŘEM

Největšími lákadly Sportovně zábavního centra v Bělé pod Pradědem jsou dva profesionální lyžařské trenažéry, na nichž si můžete vyzkoušet závodní tratě světového poháru v alpském lyžování nebo ty biatlonové. Naopak děti budou jistě nadšené z boulderingových stěn, pískoviště se stopami zvířat v životní velikosti či herních panelů, které je provedou jesenickou přírodou. Ta nejmenší dítky se vyřádí na provazové cestě zakončené skluzavkou a balónkovým koupalištěm.

JESENICKÉ ÚNIKOVÉ HRY

Jesenické únikovky vám rozhodně provlí mozkové závitky a na maximum zapojí intuici i týmového ducha. Prostřednictvím únikové místnosti v Jeseníku se ocitnete v kanceláři cestovní agentury, ve které není radno být opravdu dlouho. Ve Velkých Losinách se přenesete

dokonce až do dob, kdy Římané a Kartaginci mezi sebou bojovali o moc nad celým Středomořím. Naopak šumperská Pevnost Exit nabízí "Vyloupení národní banky". Únikovka na Rejvíze vás zavede do bájněho města Hunohradu, a to těsně před jeho zmizením pod hladinou Velkého mechového jezírka.

AKVACENTRUM, KTERÉ PŘÍJEMNĚ PŘEKVAPÍ

Wellness centrum v Bruntále nepatří mezi ty největší u nás, přesto nabízí vskutku kvalitní služby a vyžití.

Vedle 25metrového bazénu se šesti drahami pro kondiční plavání můžete využít teplejší relaxační bazén s masážními lavicemi a tryskami, z něhož lze 365 dní v roce vyplavat do venkovní divoké řeky. K dispozici jsou také dvě vířivky nebo aromatické parní sauny oddělené pro dámy a pány. Hravějším určitě neunikne přítomnost stometrového krytého tobogánu. Nejmenší děti si vyhrají v dětském brouzdališti. A pozor, slaná voda bez chlóru ve všech bazénech je příjemnou samozřejmostí.

ZA LÉČIVOU VODOU DO TERMÁLŮ

Unikátní termální park ve Velkých Losinách jako jediný v České republice nabízí relaxační a regenerační vodní svět s bazény napouštěnými přírodní termální vodou. Nenechte si rozhodně ujít blahodárné účinky léčivé vody, dokonalý odpočinek a možnost zábavy pro malé i velké. Kromě devíti bazénů nechybí ani řádění na tobogánech, vyzkoušet můžete vnitřní, 40metrový, nebo venkovní tobogán o délce 45 metrů.

LUXUSNÍ A JEDINEČNÉ WELLNESS SIDONIE

Věřte, že touhu po blahodárném odpočinku a načerpání sil spojené s neuvěřitelným zážitkem vám splní luxusní

JESENÍKY SE NA ZIMNÍ SEZÓNU VYZBROJILY

Po Jeseníkách, Rychlebských horách a Králíckém Sněžníku je rozestoto pětápadesát lyžařských areálů, které návštěvníkům nabízí desítky kilometrů sjezdovek všech obtížností. Každoročně své služby modernizují a zdokonalují. Ani letošní sezona není výjimkou.

NEJVĚTŠÍ LÁKADLA PŘICHYSTALI NA DOLNÍ MORAVĚ

Nejžhavější novinkou letošního roku je nejdelší bobová dráha v Česku a druhá nejdelší v Evropě, která vznikla v resortu Dolní Morava. Na bobové dráze můžete jet až padesátikilometrovou rychlostí, při převýšení 364 metrů mimo jiné prosvítíte 25 zatáček, z nichž jedna má 360 stupňů a leží ve výšce 12 metrů nad zemí. Na trati vás

ovšem čeká také průjezd osmičkovou smyčkou nebo podzemním tunelem.

Na Dolní Moravě se můžete stát také skutečnými lyžařskými fajnšmekry a vychutnat si první stopu na svahu dřív než kdokoli jiný. Jen pro vás může být spuštěna sedačková lanovka Sněžník a jen vy si v doprovodu instruktora užijete dokonalý manšestr. Taková možnost se vám na Dolní Moravě nabízí každý víkend, v případě zájmu si můžete rezervovat jiný termín.

MODERNIZACE ZASNĚŽOVÁNÍ I ÚPRAVY SVAHŮ

Alfou a omegou spokojených lyžařů je především zasněžený a dokonale upravený svah. Lyžařská střediska proto také letos investovala do zasněžovací

techniky, nebo rozšiřovala sjezdovky. V lyžařském středisku Miroslav v Lipové-lázních vyřešili zkvalitnění sněhových podmínek pronájmem dvou nejmodernějších sněžných děl, která doplní vlastní stávající techniku. Umělému zasněžování věnovali pozornost v areálu na Ramzové a rozšířili rozvodny vody. V Přemyslově rekonstruovali čerpací stanici a pořídili nová výkonná čerpadla. Tamní sjezdovky nadto prošly terénními úpravami včetně optimalizace jejich sklonu. Rozšíření se dočkala spojka mezi hlavními sjezdovkami na Dolní Moravě, svahy v Kunčicích nebo také na Červenohorském sedle. Na Sedle se mimo jiné pustí druhým rokem do budování opravdu nabušeného snowparku na jižních svazích areálu. 📍

a jedinečné wellness, jenž je součástí zámeckého resortu v Sobotíně. Osloví, jak velkorysími a jedinečnými prosto-

ry relaxačního bazénu a dokonalým saunovým světem, tak i precizní péčí fyzioterapeutů a masérů. Součástí we-

llness jsou ovšem i luxusní pivní lázně se zámeckým pivem Albert, do kterých sobotínští přidávají tajnou přísadu. 📍

VÁNOČNÍ TRHY V OLOMOUCI

22. 11.–23. 12. 2019

Vánoční trhy jsou tradiční akce s neopakovatelnou atmosférou uprostřed historické Olomouce. Můžete se těšit na bohatý program s populárními skupinami všech žánrů, divadlem pro malé i velké, adventní zvyky, dobové atrakce, vyřezávaný betlém i zpívání koled. Výrobky spojené s Vánoci a zimou, bohaté občerstvení a vyhlášený punč nabídnou více než stovka stánků.

Olomouc je po Praze nejrozsáhlejší městskou památkovou rezervací v ČR.

Právě proto je město často označováno jako „malá Praha“. Olomoucká dominanta, Sloup Nejsvětější Trojice, je od roku 2000 na seznamu památek UNESCO. Turistický průvodce Lonely Planet Olomouc označil jako č. 1 skrytých pokladů Evropy (50 Secret Gems of Europe) a The New York Times jako nejlepší alternativu k návštěvě přeplněné Prahy.

www.vanocnithry.eu

VÁNOČNÍ PROHLÍDKY OLOMOUCKÉ ZOO

O prohlídku nejnavštěvovanějšího turistického cíle regionu Střední Morava, Zoo Olomouc, nepřijedete ani v průběhu vánočních svátků. Pro návštěvníky jsou totiž, stejně jako každý rok, připraveny speciální komentované večerní vánoční prohlídky. Olomoucká zoologická zahrada se pyšní řadou rarit. Například potměný pavilon netopýrů, osvětlen pouze hvězdnou oblohou a několika málo bodovými barevnými světly, poskytuje zázemí zvířatům s noční aktivitou, především pak velmi vzácným kalonům zlatým. Uvidíte také, jak společně žijí vlci a medvědi, projdete se otevřeným výběhem makaků červenolících nebo nově vybudovaným africkým pavilonem Kalahari. Dalším zpestřením olomoucké zoo je velký výběh gepardů či rysů, jejichž chov zde má již dlouhou tradici. Zoo se rovněž pyšní úspěšným chovem levhartů mandžuských, kteří jsou jedním z nejvzácnějších kočkovitých šelem na světě.

www.zoo-olomouc.cz

JÍZDA VE FORMANSKÝCH VOZECH

Turistická novinka roku 2019!

V zimě i v létě si nově můžete užívat jízdu ve formanských vozech. Na výběr máte 3 okruhy, které vás provedou krásnou přírodou CHKO Litovelské Pomoraví a představí vám typickou hanáckou krajinu. Během jízdy se dozvíte zajímavosti o místním folklóru i krajině,

otestujete své znalosti hanáckého nářečí a ochutnáte regionální speciality. Oba dva vozy s maximální kapacitou 12 a 22 osob jsou bezbariérové. Žádný hendikep tudíž není překážkou k tomu, užít si zábavnou jízdu plnou zážitků! Nástupní místo najdete v Horce nad Moravou.

www.formanskevozy.cz

ZALYŽUJTE SI S CELOU RODINOU JEN PÁR KILOMETRŮ OD OLOMOUCE

Stačí vyrazit jen 20 km za Olomouc a narazíte hned na dva lyžařské areály.

V Hlubočkách a místní části Hrubá Voda si vyzkoušíte sjezdové tratě s modrou a červenou obtížností, upra-

vené běžecké trasy nebo celoroční bobovou dráhu. Využít zde můžete také lyžařskou a snowboardovou školu, půjčovnu lyžařského vybavení, hospůdku s občerstvením a wellness centrum.

Na Střední Moravě najdete dalších 5 menších skiareálů vhodných pro rodiny s dětmi a méně zkušené lyžaře.

www.strednimorava-tourism.cz

OLOMOUCKÉ MASOPUSTNÍ VESELÍ

15. 2. 2020

Nezapomenutelný zážitek a živé obrazy z dějin masopustního veselí!

Město Olomouc se rozhodlo obnovit starobylou tradici Masopustu, a oživit tak historické centrum v průběhu zimního

období. Návštěvníci se mohou těšit na folklórní tance, cimbálovou muziku a regionální produkty. Vrcholem programu je pak zabíjačka přímo na náměstí a masopustní průvod plný barevných masek. www.tourism.olomouc.eu

POŘÁDNÁ LYŽOVAČKA A RELAX V ORLICKÝCH HORÁCH

Zima je „konečně“ tu. Chcete si ji opravdu užít? Jestli ano, na nic nečekejte, sbalte si věci a vydejte se do Orlických hor.

Tato oblast, která je přímo jako stvořená pro všechny fanoušky zimy a zimních sportů, se rozkládá na území Pardubického a Královéhradeckého kraje. Jedná se o velkou výhodu, protože pro vás „zimní“ výlety do okolí budou blízko bez ohledu na to, v jakém kraji zrovna jste. Zkrátka z „Orlíček“ budete mít Východní Čechy jako na dlani.

Pořádnou lyžovačku můžete zažít na mnoha místech. Ta vůbec „nejprofláklejší“ jsou Deštné v Orlických horách, Červená Voda a Čenkovice. Až do některého z center dorazíte, rozhodně nebude litovat. Deštné, které je největším střediskem zimních sportů v Orlických horách, vás prostě nadchne. K dispozici vám bude šest sjezdových tratí různé náročnosti. Nahoru na kopec vás vytáhne některý ze sedmi vleků anebo sedačková lanovka. Pro děti je v Deštném k dispozici Yettiho hřiště. Takže, milí rodiče, těšte se na zasloužený odpočinek, protože se nejen děti dobře pobaví, ale hlavně se i unaví...

Vynikající podmínky pro rodiny s dětmi najdete také na Bukové hoře z obou stran – jak ze strany Červené Vody, tak

i z Čenkovic. Celkem se tu nachází 11 sjezdovek různé náročnosti včetně jedné speciální, která je upravena pro malé „lyžníky“. Pro náročnější lyžaře jsou k dispozici tři zóny snowparků, které nabízí různé variace skoků a překážek. Jinak mějte na paměti, že kolem Bukové hory vede spousta kvalitních běžeckých tratí. Dohromady se jedná o více jak 60 km upravených tras.

Samozřejmě, Východní Čechy nejsou jen Orlické hory. Pokud byste chtěli prozkoumat i jiná zajímavá místa, máme pro vás hned několik tipů. Na běžky i sjezdovky můžete vyrazit třeba do Krkonoš. Nejvyšší pohoří České republiky vám poskytne vše, na co si jen vzpomenete. Skiareály, běžecké trasy a také stezky vhodné pro pěší turistiku. Ten, kdo vyhledává spíše menší kopce a nechce se přilížit o dovolené potit na českých „velehorách“, měl by navštívit oblast masivu Králického Sněžníku. Její silnou stránkou jsou velmi dobře upravené běžecké trasy a rovněž pěkné výhledy k našim polským sousedům.

Zkrátka Východní Čechy jsou ideálním místem pro zimní sporty a odpočinek. Proto navoskujte běžky a lyže a vyrazte k nám na hory.

www.mojeorlickehory.cz
www.vychodnicechy.info

VYDEJTE SE PO BÍLÉ STOPĚ DO BOUDY

Vydejte se po bílé stopě až do Boudy. O co jde? O dělostřeleckou tvrz, která je nejzachovalším objektem československého opevnění z let 1935 až 1938.

Tato unikátní památka leží v lesním masivu na horském hřebeni, jenž sestupuje od Suchého vrchu směrem na Těchonín a Mladkov.

Právě lyžařská běžecká oblast Buková hora – Suchý vrch patří k nejpoblíbenějším turistickým lákadlům jak na území Orlických hor, tak celého Pardubického kraje.

Výhodou je, že je strojově upravená nejmodernější technikou, a to v celkové délce, která přesahuje 65 ki-

lometrů tratí. Velkým pozitivem je také to, že je na ni velmi dobrá přístupnost jak auty, tak vlakem.

www.orlicko.cz
www.kralickysneznik.net

OBJEVUJTE KOUZLO ČESKOMORAVSKÉHO POMEZÍ

Objevte kouzlo Českomoravského pomezí od podzimu do jara. Tato turistická oblast, ležící podél historické hranice mezi Čechami a Moravou, má co nabídnout.

Už 1. listopadu se rozběhly další ročníky oblíbených soutěží. Ať už navštívíte atraktivní místa zařazená do soutěže Kouzelné putování Českomoravským pomezím nebo budete soutěžit s mobilní aplikací Geofun, určitě si odtud odvezete spoustu zážitků. Pokud se na vás usměje štěstí, můžete vyhrát třeba víkendový pobyt, tablet nebo telefon.

Řada turistických cílů má pro vás otevřeno také mimo letní sezonu. Vydejte se na romantickou procházku historickými centry měst Litomyšl, Moravská Třebová, Polička, Svitavy či Vysoké Mýto, prohlédněte si zajímavé expozice

muzeí nebo se vypravte na výlet třeba na hrad Svojanov.

Pokud dáváte přednost aktivnímu vyžití, najdete v Českomoravském pomezí desítky kilometrů upravených běžeckých tras, volnočasové areály, zimní stadiony i možnost relaxace v některém z krytých plaveckých bazénů či wellness center.

Naplánovat výlet vám pomůže také turistický portál regionu. Na jeho zcela novou podobu s atraktivním designem a možností pohodlného prohlížení na mobilních telefonech se můžete těšit už brzy. K dispozici je vám rovněž interaktivní mobilní aplikace s mnoha fotografiemi, doporučenými prohlídkami, animovanými filmy a spoustou informací.

www.ceskomoravskepomezí.cz

ROMANTIKA ZIMNÍCH SKAL JAKO V POHÁDCE

Chcete si připadat jak v pohádce? Tak si projděte turistický okruh čarokrásných zimních skal! Při těchto toulkách uvidíte věže, rokle, soutěsky a zažijete jedinečnou atmosféru, kterou byste tady během roku těžko našli. Ojíněné větvičky stromů, zamrzlé rybníčky a božský klid. Když vysvitne sluníčko, rozhlédněte se kolem sebe. Jiskřící sníh a mráz dodají skalám hned jiný ráz.

Region Broumovsko láká do několika skalních měst. Divokou přírodu si můžete prožít v broumovských stěnách, a to při výstupu na Hvězdu nebo procházkou po hřebenech hor.

Na Bischofsteinu vás okouzlí nejen zřícenina hradu, ale také černé jezírko, které dodává celé oblasti jedinečný vzhled.

V Adršpašských skalách si vzpomeňte na pohádku Třetí princ, která se tu kdysi natáčela.

Výlet ve skalách v Teplicích si můžete zpříjemnit hrou KudyTudyDoSkal, která vás provede atraktivní šestikilometrovou trasou.

Při výletech dbejte zvýšené opatrnosti! Povrch může být namrzlý. Také se dobře a teple oblékněte a nezapomeňte si přibalit něco k snědku do batůžku. 🍷

VYDEJTE SE NA NÁVŠTĚVU MUZEA BETLÉMŮ V TŘEBECHOVICÍCH POD OREBEM

Nejcennějším a nejobdivovanějším exponátem muzea je bezesporu unikátní mechanický betlém lidových řezbářů Josefa Probošta, Josefa Kapuciána a autora mechanismu Josefa Frimla.

Celý betlém včetně mechanismu tyto pánové vyřezali ze dřeva před více než

sto lety. Na ploše sedm krát tři metry se nachází 350 figurek, přičemž přes 200 figurek se díky důmyslnému mechanismu pohybuje. Nedávno zde otevřeli novou expozici o historii a vzniku tohoto unikátu, který si osobně prohlédla i britská královna Alžběta II. V muzeu

jsou k vidění i desítky dalších betlémů z České a Slovenské republiky. Pro polské návštěvníky je zde možnost prohlídky v polském jazyce.

www.betlem.cz 🍷

PŘEMÝŠLÍTE, KDE PROŽIJETE AKTIVNÍ DOVOLENOU NA SNĚHU?

Přece v Královéhradeckém kraji! Ten nabízí mnoho inspirací k zimním radovánkám pro vás i vaše blízké.

Zasněžené vrcholky Krkonoš i jejich podhůří zvou k parádní lyžovačce na pravidelně upravovaných svazích. Pro milovníky běžeckého lyžování je připraveno více než 500 kilometrů tras s krásnými výhledy na panorama Krkonoš. A pro ty nejmenší nabízejí skiareály vyžítí na bobech, saních či při snowtubingu.

A jaké pohoří České republiky patří mezi ty nejromantičtější? Orlické hory! Zpomalte a vnímejte zdejší klid, úchvatnou přírodu hor i podhůří a domácí atmosféru. Budte se svými blízkými, odpočívajte a načerpejte energii. V Královéhradeckém kraji to tak je!

www.hkregion.cz nebo
facebookových stránkách
[@hkregion](https://www.facebook.com/hkregion). 🍷

MORAVSKOSLEZSKÝM KRAJEM NA BĚŽKÁCH, OD PŘÍRODNÍCH KRÁS K TECHNICKÝM PAMÁTKÁM

Moravskoslezským krajem se v zimě vinou dohladka vyžehlené běloskvoucí stuhu upravených běžeckých tras, které patří k nejkvalitnějším v republice. Splétají se do dvou magistrál, Beskydské a Jesenické.

V létě se na těchto trasách potkáte s turisty i cyklisty, v zimě oceníte to, že kromě důmyslného propojení až 900 kilometrů lyžařských běžeckých tras s různými stupni náročnosti nabízejí i komfortní zázemí v podobě kvalitního informačního mobiliáře. Jeho součástí jsou i webové stránky, díky nimž naprosto jednoduše zjistíte nejen vše o místních běžeckých a lyžařských areálech, ale také o tom, jak si zimní dovolenou v Moravskoslezském kraji zpestřit. Díky GPS zabudovaných do roleb žehličích sněhové pláň se na interaktivní mapě dozvíte i to, kdy byla která trať naposledy upravena.

A kam se vydat? Lákavých míst je mnoho v různých částech Beskyd, at

už v okolí Mostů u Jablunkova, nebo v oblasti Pustevn s malebnými Jurkovičovými útulnami, či na úbočí Velkého Javorníku směrem z Veřovic do Frenštátu pod Radhoštěm. Věhlasná je i Lysohorská běžecká magistrála s nejvýše položenými trasami v Moravskoslezských Beskydech. Běžkaři si oblíbili také tratě kolem Bílé i skvěle upravené běžecké areály, ve které se v zimě mění golfová hřiště na Ostravici a Čeladné. Opravdovou lahůdkou, zejména co do atmosféry, je běžecký okruh každoročně vytvořený v unikátním industriálním areálu Dolní Vítkovice nedaleko centra Ostravy.

Zatímco středobodem Beskydské magistrály je Lysá hora, již se přezdívala královna výhledů, Jesenické magistrále s více než 300 kilometry běžeckých tras vévodí zdejší nejvyšší hora Praděd. Běžecké trasy z Ovčárny na Praděd a z Pradědu na Švýcárnu jsou sice náročné, ale fascinující. Pohlcení tichem

i monumentálností bělostných panoramat se mohou zkušené běžkaři vydat i po některé z hřebenových tras. Do Jeseníků však mohou bez obav vyrazit i ti, kteří to s běžkami teprve zkoušejí. Například pod hotelem Kurzovní jsou pro ně připraveny běžecké trasy dlouhé jeden, tři a pět kilometrů, stejně přivítává je i kouzelná Karlova Studánka s nejčistším vzduchem ve střední Evropě.

A když se unavíte, odpočinek nabídnou jak zastřešená odpočívadla se stojany na lyže, tak restaurace, útulny a horské chaty, které se předhánějí v nabídce jedinečných gastronomických zážitků, jejichž osvědčeným základem je regionální kuchyně. Na Beskydské i Jesenické magistrále prostě najdete vše, co k příjemnému zážitku patří. Pohodu, romantiku i dobrodružství. A hlavně fantastickou přírodu, o níž lze hovořit i psát jen v superlativech.

www.severnimorava.travel/zima

POŘÁDNÁ NÁLOŽ ZASNĚŽENÉ ZÁBAVY V KRAJI POD JESENÍKY A BESKYDAMI

Jste-li milovníky legrace na sněhu, milujete vítr ve vlasech při sjíždění zasněžených svahů, pak vyrazte do Moravskoslezského kraje. Čekají tu na vás desítky kilometrů sjezdovek

všech úrovní i zimní zábavní parky pro celou rodinu.

Vydejte se například do Jeseníků a vyberte z množství moderních lyžařských rezortů se službami na špičkové

úrovni. Navštivte třeba největší lyžařský areál na Moravě v Karlově s více než 12 km propojených sjezdovek všech obtížností. Toto místo je navíc s 5,3 km osvětlených svahů největším moravským areálem pro večerní lyžování! Na své si tu přijdou i děti. Nejen pro ně je tu snowtubing, bobovací zóna, skikros, fat bike či snowpark.

Jen o pár kilometrů dál, v údolí řeky Morávky, se rozprostírá další skvělý rezort – ski areál v Kopřivně. Jeho chloubou je nejmodernější a nejbezpečnější odpojitelná sedačková lanovka na světě, na níž se díky unikátnímu nástupnímu systému a „bublinou“ krytým vyhřívaným sedačkám každý připadá jako v bavlnce. A tím seznam nej Kopřivně nekončí! Kromě nejmodernějšího zasněžovacího systému na světě tu mají i největší doskokovou matraci v České republice!

A co takhle si zalýžovat přímo na „moravském ledovci“, jak se říká nejvyšší hoře regionu – Pradědu? Díky skvělým sněhovým podmínkám v nejvýše položeném lyžařském středisku v České republice si budete moci zasněžené svahy užít od konce října až do konce dubna!

V Beskydech pak stojí za návštěvu ski areál v Bílé, jehož široká nabídka služeb uspokojí i toho nejnáročnějšího návštěvníka. Fyzičku si potrénujete na závodní sjezdovce s homologací FIS, vaše ratolesti nadchne nejlepší dětský lyžařský park v Česku... A už jste zkusili skialpining? Na Bílé v zimě poskytuje komplexní servis, od zapůjčení vybavení přes výuku až po minimálně jednu udržovanou značenou skialpovou trasu. V nedalekém Skiparku na Gruni s bezmála 4 km sjezdových tratí, včetně dvou s homologací pro koná-

ní závodů v alpských disciplínách, si užijete spoustu zábavy ve snowparku či na funline trati plné vln a klopených zatáček.

Ale zimní radovánky nezažijete jen na horách. Tošovický zábavní areál v kraji řeky Odry se může pochlubit uměle vytvořenými sjezdovkami i svahem pro sáňkování s vlekem. Ale zkusit si tu můžete i skoky do BigAir-Bagu nebo se můžete pustit střemhlav po bobové dráze. Podobnou najdete také v lyžařském areálu ve Vrbně pod Pradědem či ve ski areálu v Mostech u Jablunkova, v blízkosti česko-polských hranic.

V Moravskoslezském kraji prostě každý milovník zimních radovánek najde to své. Tak namažte lyže a vydejte se s celou rodinou zažít tu nejpěstřejší zimní dovolenou!

www.severnimorava.travel/zima

ZA POZNÁNÍM A ZÁBAVOU DO MORAVSKOSLEZSKÉHO KRAJE

Prostřídejte aktivní odpočinek na sněhu výletem za poznáním. V Moravskoslezském kraji se ani v zimě dveře památek, muzeí a jiných zajímavých míst nezavírají...

Až po zdolání kilometrů sjezdovek a běžeckých tras v Beskydech a Jeseníkách vyzujete lyžařské boty, vydejte se za krásami podhůří těchto moravskoslezských hor. Vyrazte třeba do Příbora, rodného města Sigmunda Freuda, a nechte se okouzlit jeho jedinečnou atmosférou. Zimní pohádku zažijete v Moravském Betlémě, jak se pro svou malebnost přezdívá perníkem provoněnému Štramberku, nebo navštivte Nový Jičín – město klobouků – s jedním z nejkrásnějších náměstí České republiky a během interaktivní prohlídky návštěvnického centra si kromě jiného vyzkoušejte nejrůznější pokrývky hlavy. Fanoušci motorismu si přijdou na své při návštěvě Technického muzea Tatra

v Kopřivnici s obrovskou expozicí vozidel legendární značky.

Příznivcům techniky ale učeňují i další industriální klenoty, které jsou součástí Technotras – stezky propojující unikátní místa, na nichž vás čekají výjimečné zážitky připomínající unikátní technickou vyspělost severní Moravy a Slezska. Za zmínku stojí například vodní mlýn Wesselsky, jímž vás provede přímo pan mlynář a zkusíte si tu zatočit koulíčkem, tajemná synagoga v Krnově, kde se seznámíte s poutavými příběhy o židovských průmyslnících a naučíte se psát své jméno v hebrejštině, či Kosárna Karlovice, díky níž nahlédnete do venkovského života ještě před stoletím páry.

Minout byste neměli ani Ostravu a její technický skvost Dolní Vítkovice, kde si budete připadat jako v románu Julese Verna a užijete si spoustu zábavy v interaktivní expozici Světa Techniky. Byla by škoda vynechat Landek

Park s autentickou prohlídkou bývalého černouhelného dolu a nechat si ujit Důl Michal, kde budete mít pocit, jako by horníci zrovna odešli po sichtě domů.

Okouzlí vás i Opava, bývalé hlavní město českého Slezska. V tzv. bílé perle regionu se narodila autorka románů o lvičce Elze, Joy Adamsonová, tady stával světový architekt Leopold Bauer, který mimochodem pochází z Krnova.

A co takhle zažít zimní pohádku na zámku? Vyrazte do Karviné, jíž protéká řeka Olše, na zámek Fryštát, za nímž se rozprostírá rozlehlý park jako z románů Jane Austenové, s oborou a jezerem. A když už budete v Karviné, rozhodně se vydejte k tzv. české Pise – kostelu sv. Petra z Alkantary – nejšikmějšímu kostelu v České republice.

Užijte si zimu, jak má být, zimu v Moravskoslezském kraji. Pak poznáte, proč se sem lidé často a rádi vracejí.

www.severnimorava.travel

VELKÁ HOSTINA PRO MILOVNÍKY JAZZU V BIELSKU-BIAŁÉM

Bielsko-Biała je proslulé jazzem. Během roku se v tomto krásném městě konají dvě prestižní akce, na přelomu února a března je to Bielska Zadymka Jazzowa [Bielská jazzová chumelenice] a v listopadu Jazzový podzim, kdy na jevišti vystoupí největší osobnosti jazzu!

LOTOS Jazz Festival Bielska Zadymka Jazzowa – takhle zní oficiální název první akce – patří k nejdůležitějším festivalům na jazzové mapě Polska. Hvězdy jazzu, kultovní noční jam session a závěrečný koncert v nadmořské výšce 1025 m v horské chatě na hoře Szyndzielnia – to všechno tvoří atmosféru této neobvyklé akce.

Naproti tomu sílou festivalu Jazzový podzim, který se letos bude konat od 13. do 17. listopadu, je různorodost.

Najdete zde všechno, co v jazzu frčí. Jazzoví veteráni a talentovaní hudebníci mladé generace, tradiční jazz a inovativní projekty, individuality a nezapomenutelné skupiny... O to, aby hudebníci navštěvující Bielsko-Białou patřili ke světové špičce, se celá léta staral umělecký ředitel – jazzman Tomasz Stańko. Díky němu se Bielsko-Biała každý rok proměnilo na několik dní v mekku jazzu. Přestože tento hudebník zemřel 29. července 2018, festival je neodmyslitelně spojován s jeho osobností.

Více informací:

Bielska Zadymka Jazzowa

www.zadymka.pl

Jazzový podzim Tomasz Stańko v Bielsku-Białém

www.jazzowajesien.pl

JEZDECKÉ STEZKY V BESKYDECH

Hipoturistika se rok od roku těší stále většímu zájmu a Beskydy se báječně hodí k provozování jezdecké turistiky. Vzniká zde nové značení pro jezdecké stezky s cílem vytvořit síť tras, která by umožnila putovat beskydskými horami a kopci. Vzniká také stále více středisek, které propagují a nabízejí projíždky v sedle. Jsou zde ideální podmínky pro začátečníky – výlety pod bedlivým dohledem zkušeného instruktora budou nejen bezpečné ale i vzrušující. Ti, kteří se naopak v sedle cítí jistě, určitě ocení různorodost cest a malebnost krajiny. Na koních zde můžete strávit několik hodin, nebo si naplánovat několikadenní výlet po dlouhých jezdeckých stezkách. Trasy mají různý stupeň obtížnosti – od snadných úseků v údolích, až k strmým stezkám daleko od lidských osad.

Transbeskydská jezdecká stezka

Nejdelší hipoturistická stezka v polských horách umožňuje překonat na koni více než 600 km. Stezka začíná v obci Brenna ve Slezských Beskydech a vede do obce Wołosate na konci Bu-

kovských vrchů. V oblasti Beskyd stezka vede neobyčejně malebnou krajinou. Vede z Brenné do obce Żabnica v Żywieckých Beskydech, odtud dále přes vrchy Rysianka, Lipowska a Hala Miżowa až do obce Korbielów, dále pak přes vrch Jaworzyna a sedlo Klekociny do obce Zawoja a na sedlo Krowiarki. Zde stezka opouští Euroregion Beskydy. Po každých několika kilometrech se lze zastavit na pastvu u horské chaty nebo agroturistického střediska připraveného na návštěvu koně a jezdců. Kdybyste chtěli projet celou stezku, musíte strávit v sedle celkem 14 dní, nic však nebrání tomu, abyste si projeli jen některé úseky.

Beskydská jezdecká stezka Tisícovek

Stezka začíná u nádraží v obci Cięcina a vede bočními hřebeny hor Romanka, Magura Cięcińska, Skała a Abrahama. 22 km dlouhá trasa vede malebnou krajinou a umožňuje obdivovat výhled do povodí řeky Soła a kopců Żywieckých, Slezských a Malých Beskyd. Projetí stezky chůzí trvá zhruba 5 hodin.

MUZEUM PIVOVARU V ŻYWCÍ

Arcivévodský pivovar, který je vlajkovou lodí Żywce, byl zřízen v roce 1856 Albrechtem Frederikem Habsburkem. Již o 12 let později se tento pivovar umístil na prvním místě v Halíči ohledně množství vařeného piva, jehož kvalita mu navíc zajistila věhlas po celé Evropě.

Muzeum je zřízeno v nejstarší části pivovaru, v bývalých ležáckých sklepech. Prohlídková trasa nás vede 18 místnostmi, z nichž každá je jiná, ukazuje celý postup výroby piva a přitom přibližuje dějiny żywieckého pivovaru. Expozice ani zdaleka nepřipomíná nudné muzeum. Stroj času přenesse návštěvníky do uličky z 19. století a umožní návštěvu halíčské hospody. Ve vedlejší místnosti zařízené jako útulný výčep si lze prohlédnout filmové kro-

niky, kde byly na celuloidových filmech zveřejněny pivní závody a štafety; lze si také prohlédnout typický byt z dob komunistického Polska, kde v rádiu uslyšíme pořad o pivovaru... Lze zde také navštívit i prostory výrobního podniku. Návštěva končí ochutnávkou zlatého nápoje (dospělí) nebo malinového džusu (dětí). Nachází se zde rovněž restaurace a obchůdek se suvenýry.

Muzeum Pivovaru Żywiec, ul. Browarna 88, Żywiec, www.muzeumbrowaru.pl. Návštěva po předchozí telefonické (tel. 33 8612457) nebo e-mailové (rezerwacja@muzeumbrowaru.pl) domluvě. Individuální turisté jsou spojováni do skupin za účelem prohlídky muzea s průvodcem. Objekt se nachází na Stezce průmyslových památek Slezského vojvodství.

PŘÍBĚHY CESTY RODINY SNĚHOVÝCH PO KRAJI TĚŠÍNSKÝCH BESKYD

Zajímá vás jak neefektivněji procestovat Beskydy? Přečtěte si, jak cestovala typická česká rodina Sněhových.

Tři bratři rodu Sněhových, tedy Ostrovid, Podšívka a Mazánek, se rozhodli strávit se svými rodinami první dny nového roku v Beskydech. Ostrovid nikdy

nedovolí, aby kdokoliv z jeho rodiny strádal či snad cítil nepohodlí. Na druhou stranu si dobře hlídá, aby jediná koruna nepřišla nazmar. Umí si dobře spočítat, že když se ubytuje v místním hotelu, dostane k ubytování Těšínské Slezsko Region Card zdarma a k tomu spoustu

slev. Bratr Ostrovida, jménem Podšívka sice děti nemá, ale miluje nadevše svou ženu a pohodlí. Koupil si tak kartu již z domu na internetu, a potom si užíval svůj pobyt v luxusním hotelu, kde zaplatil pouze 600 Kč za noc za jednu osobu, namísto původních 1000 Kč. Pobyt ho tak vyšel téměř stejně, jako jeho bratra, který platil za noc s polopenzí přibližně 560 Kč na osobu. A co víc, Podšívka měl v ceně veškerý luxus hotelu jako saunu, wi-fi či bohatou snídani.

Nejmladší z bratrů Mazánek si nic nepromyslel, byl sám a vyrazil do Beskyd jen tak pro radost za svými bratry. Po návštěvě informačního centra v Třinci, mu karta spíše sama padla do klína, než že by o ni stál. Koupil jí spíše proto, aby vykouzlil úsměv na rtech krásným pracovním informačním centra, než pro vlastní užitek. Poinformoval se o zdejších památkách a vyrazil k vrchu Javorový, protože ve vyprávění informatorky zaznamenal slovo lanovka.

Zrovna dorážel k recepci chaty na Javorovém Vrchu, když v tom bum! Zakopl a spadl. Peněženka dopadla rozevřená s kartou Těšínské Slezsko Region Card před pokladní. Zatím co horlivě sbíral mince, paní pokladní vzala kartu a vypočítala mu cenu tandemového letu rovnou s ní. Mazánek si ničeho nevšiml, zaplatil tolik, kolik bylo na obrazovce a vyrazil vstříc horským výšinám. Podobně se mu vedlo, když si kartu spletl s kartou kreditní, a to nejen při platbě na horské chatě Ostrý, ale taky, když platil u sjezdovek na Severce. Tehdy kartu podal paní u okénka pro změnu místo své vizitky. Pokračoval tak od chaty k chatě směrem k Mostům u Jablunkova a „mimoděk“ tak ušetřil sto korun i více.

Podšívka mezitím navštěvoval pivní lázně, či místní hotel, který se nachází v obci Horní Lomná a zde, si užíval i místní pivo. Nejstarší Ostrovid zase trávil čas na sjezdovkách, v muzeích a zábavních centrech pro děti. Ve ski

areálu v Bukovci se svou kartou Těšínské Slezsko Region Card zaplatil namísto 700 Kč pouhých 630 Kč za celodenní lyžování a v místním hotelu za animační program, který normálně stojí 500 Kč, dal pouhých 250 korun.

Když už se přiblížil konec týdne, vyrazili všichni v krojích na Gorolský bál v Mostech u Jablunkova. Na tento ples přišel i Podšívka, jehož žena tak ráda tančila. Magický devátý lednový den přítáhl i nejmladšího z bratrů, který se skutálel do vsi z horských výšin spíše jako sněhulák než jako turista. Ale náhodou paní Podšívková sehnala kroje hned dva, a tak mu jeden zapůjčila a těšili se, ze shledání s nejmladším bratrem, který se v horách neztratil, a dokonce ani neutratil všechno, co měl. Jak to udělal, sám nevěděl, ale zbytek svých mincí hostil své bratry až do samotného rána. A protože na bále ztratil svoji kartu, ani vlastně nedozvěděl, jak to dokázal. ☺

TĚŠÍNSKÉ BESKYDY JSOU IDEÁLNÍ PRO POZNÁNÍ NA SKIALPOVÝCH LYŽÍCH

Máte rádi turistiku, ale nechcete se v zimě brodit hlubokým sněhem? Nasadte si na nohy skialpové lyže a hurá na výlet! Turistika na lyžích - skitouring je krásný sport, perfektní zimní alternativou letní turistiky. Je ideální pro pohyb v horském terénu od chaty k chatě, do kopce i z kopce, nezávisle na upravovaných běžeckých stopách. Pro skitouring jsou v Těšínských Beskydech výborné podmínky - vyhledávaným místem je třeba Javorový vrch u Třince, Mosty u Jablunkova, údolí Lomné nebo okolí Ostrého. Zimní túry po Těšínských Beskydech si zamilujete. Zde jsou některé z nich:

Na chatu Ostrý z Košařisk - tři km, 420 metrů převýšení

Start je u autobusové točny Košařiska - Milf. Od parkoviště kousek rovně a za mostem doprava mezi domy a chaty (mimo turistickou značku). Začínáme hned stoupat do kopce přes louku až k lesu, lesem na traverzovou cestu. Tu překročíme mírně vlevo a hned zase prudce lesem nahoru. Neodbočujeme

vlevo na mírněji stoupající úvozovou cestu a držíme se sváznice! Krásně nabíráme výšku, občas narazíme na staré cedule vyznačující směr „chata Ostrý“. Prudké stoupání končí a trasa se stáčí doprava už mírným terénem, můžeme si zde vydechnout a pokochat se výhledy, které nám nabízí řídký bukový les. Pak mírným stoupáním a po rovině kolem dvou loveckých chat na chatu Ostrý. Zpět můžeme stejnou trasou nebo po značené žluté a modré značce.

Na chatu Ostrý z Tyry - tři km, 450 metrů převýšení

Trasa začíná v Tyře u točny autobusu Třinec, Tyra-hájka. Vyrazíme po cestě, po zelené značce, ale hned u turistického rozcestníku „Pod Ostrým, hájka“ z ní odbočíme doleva po loukách do kopce. Na kraji lesa narazíme na lesní cestu, po ní kousek doprava a pak už stoupáme prudce lesem. Po zdolání nejprudšího kopce narazíme na žlutou značku na traverzové cestě, z rozcestí Biernač žlutá značka dále stoupá pěšinou. Stále po žluté znač-

ce mírněji stoupáme až na louku nad chatou Ostrý.

Sjezdy lesem do Tyry

Varianta první: Od chaty po žluté nahoru přes louku. Na kraji lesa se vydáme traverzem 100 metrů doleva (mimo značku). Kolmo dolů lesem až na traverzovou cestu. Přes ni šikmo doprava dolů, opět přes cestu a pořád šikmo vpravo dolů lesem. Pozor, nesjíždět do potoka, ale pořád šikmo nad ním. Narazíme na širokou pěšinu, po ní doprava na zelenou značku.

Varianta druhá: Od chaty přes louku asi jeden kilometr nahoru po modré značce. Pak sjíždíme severozápadním svahem Ostrého k hřbetu, který vede z vrcholu. Těsně předtím, než dojedeme „na hranu“, ale stáčíme z modré značky prudce dolů. Lesem až na cestu se žlutou značkou, rozcestí „nad Tyrou-rozc. Kozinec“. Po žluté dolů do Tyry.

Náš tip:

Trasy si stáhněte z interaktivní mapy na webu www.tesinskeslezsko.cz. ☺

TĚŠÍNSKÉ BESKYDY JSOU DOKONALÝM MÍSTEM PRO ZIMU NA HORÁCH

Blíží se zima a lidé přemýšlejí, kde strávit víkend nebo dovolenou na za-

sněžených horách. Těšínské Slezsko, nejvýchodnější část České republiky,

je ideálním místem, kde lze zimní radovánky spojit s poznáním místní kultury a gastronomie. Výhledy z horských hřebenů je možné kombinovat s poznáním měst a vesnic v podhůří.

Milovníci zimních sportů jsou srdečně zváni do turistické oblasti Těšínské Slezsko. Užijí si zde všechny věkové kategorie, rodiny s dětmi, partičky přátel nebo lidé, kteří touží po klidu a tichu místních hřebenových tras. Vychutnat si tuto oblast můžete na klasických sjezdových lyžích nebo snowboardu, a to díky široké nabídce sjezdovek. Můžete také vyrazit na některou z upravených běžeckých tras nebo se vydat do volného prostoru místních lesů a zdolávat vrcholy v kyprém prašanu na skialpových lyžích. Zapomenout by se nemělo ani na klasické sáňkování či stavění sněhuláků, což starší rekreaty vrátí do doby dětství a děti určitě stále ještě dokáže pobavit.

Mezi nejnavštěvovanější a nejzajímavější lyžařská centra patří lyžařský

areál v Mostech u Jablunkova a lyžařský areál v Bukovci. Obě střediska umožní nejen výuku lyžování a také patřičné zimní radovánky pro děti. Jsou zde sjezdovky pro méně náročné lyžaře, ale také prudší a drsnější svahy pro náročné lyžaře a jezdce na snowboardu.

Dnes už je samozřejmostí, že svahy jsou dobře upravované a díky tomu nabízejí skvělé zážitky pro milovníky zimních sportů. Parádní je lyžování i v lyžařském areálu v Dolní Lomné. To je mimochodem jedno z těch míst, kde můžete vychutnávat nejen lyžovačku, ale také se oddat překrásným výhledům na hřebeny Beskyd.

Těšínské Slezsko, především zajímavá místa tohoto regionu, je protkáno kilometry běžeckých tras. Většina z nich se upravuje strojem a tím pádem je pohyb ve stopě opravdu požitkem. Dlouhé bílé stopy vás provedou ojedinělými zákoutími místní přírody a vždy vám dají na výběr, zda se chcete pohybovat v rekreačním tempu někde

na vrstevnicích, nebo se toužíte vydat na hřebeny hor a zapotit triko.

Těšínské Slezsko je pak jedním z ideálních oblastí, kde se lze bez starosti věnovat pohybu ve volné přírodě. Tak zvaný skitouring zde nabízí neskutečné množství zážitků, kdy se vydáte pláněmi prachového sněhu a vydáte se k některé z mnoha místních turistických chat na hřebenech hor. Právě skitouring a skialpinismus je ideálním způsobem pro poznávání zdejší přírody. Nic vás neomezuje, jdete si krajem a kocháte se výhledy do údolí... Ideální pro tento druh sportovního vyžití je trasa z chaty Ostrý směrem na Košařiska nebo Tyru.

Zima v Těšínských Beskydech zkrátka nabízí nepřehledné množství zážitků a spousty variant. Je pouze na vás, kterou z možností si vyberete. Těšínské Slezsko je ideálním místem pro zimní dovolenou, kterou jinde neprožijete, a to i proto, že si tato turistická oblast dokázala uchovat svůj ojedinělý místní charakter. ☺

AKTIVNÍ TURISTIKA V ZIMĚ

Pohled na krásné hory, které vládnou nad okolní krajinou, přesvědčí snad každého, že Těšínské Slezsko je skvělým místem pro aktivní trávení zimní dovolené.

Pokud k tomu přidáme moderní a neustále se rozvíjející infrastrukturu, bude pro nás snazší pochopit fenomén tohoto regionu, který každoročně přitahuje na sjezdovky obrovské množství nadšenců zimních sportů. V celém Těšínském Slezsku je mnoho turistických středisek, sanatorií a lyžařských vleků s různými stupni obtížnosti.

Pojďte se blíže podívat na některé z nich.

USTROŃ-CZANTORIA

Známé a oblíbené lázeňské středisko se nachází ve stínu hory Czantoria, která v létě i zimě je velkou turistickou atrakcí. Díky pohodlné lanovce se dostanete téměř na vrchol kopce, odkud je nádherný výhled na okolní hory. Během lyžařské sezóny jsou k dispozici tři lyžařské vleky a jedna sedačková lanovka. Další atrakcí je lanový park nad vlekem.

PRŮSMYK KUBALONKA

Od doby polské běžkyně Justyny Kolańczyk, běžecké lyžování je stále více populární. Běžecké tratě v Centru zimních sportů Kubalonka jsou považovány za jednu z nejmodernějších v Evropě, což dokládá standard FIS (Mezinárodní lyžařská federace).

WISŁA NOWA OSADA

Moderní lyžařské středisko Wisła Nowa Osada se nachází na jihozápadním svahu kopce Wróblonka. Pro lyžaře a snowboardisty je k dispozici šest tras různé délky a obtížnosti. Všechny jsou samozřejmě osvětleny, zasněžovány a upravovány. Pro milovníky bílého šílence jsou k dispozici tři vleky, včetně jedné sedačkové lanovky.

WISŁA MALINKA

Toto místo je známé skokanským můstkem Adama Malysze, kde se každoročně pořádají soutěže v rámci světového poháru ve skoku na lyžích. Objekt byl postaven v roce 2008 a je schopen pojmout až 30 000 diváků. Během těchto soutěží je obvykle tribuna obsazená do posledního místa.

KALENDÁŘ ZIMNÍCH UDÁLOSTÍ

Na konci roku, kdy se dny zkracují, letní a podzimní turisté již opustili pohostinné Těšínské Slezsko, příroda pomalu upadá do zimního spánku. Obyvatelé regionu však nemají čas na odpočinek, protože blíží se svátky, a tím i lyžařská sezóna, nejintenzivnější v Beskydech. Zima v Těšínském Slezsku však není pouze lyžování na zasněžovaných sjezdovkách a zasloužený svařák v útulné hospůdce. Samostatnou atrakcí jsou cyklické události ve městech našeho regionu.

SVĚTOVÝ POHÁR SKOKU NA LYŽÍCH WISLA MALINKA

Každou zimu na skokanském můstku Adama Malysze se konají soutěže Světového poháru ve skoku na lyžích. V poslední době má Wisła Malinka tu čest pořádat zahajovací sezonu závodů - letos se budou konat ve dnech 22. až 24. listopadu. V objektu je až 30 000 míst, která jsou až do posledního zaplněná. Ti, kteří nezískali vstupenky na

tuto extrémně populární soutěž, mohou využít speciálně připravené zóny pro fanoušky.

TĚŠÍNKÉ BLEŠÍ TRHY

Každou první neděli v měsíci na náměstí v polském Těšíně rozkládají své stánky prodejci se starožitnostmi. Tato událost je velmi populární, protože každý může najít opravdové skvosty mezi různými cetkami. Je to perfektní nápad pro stravení nedělního rána.

VÁNOČNÍ JARMARK A PRŮVOD TŘÍ KRÁLŮ

V předvánočním období organizuje mnoho měst Těšínského Slezska - na polské i české straně - vánoční trhy na hlavních náměstích. Kromě slavnostního rozsvícení vánočních stromků si turisté budou moci projít mezi stánky a vyzkoušet místní vánoční pochoutky. Ale už v novém roce, 6. ledna se v polském Těšíně pořádá tradiční průvod Tří králů.

TURISTICKÉ ATRAKCE, KTERÉ BY MĚL KAŽDÝ VIDĚT V TĚŠÍNSKÉM SLEZSKU

Brenna

Obec Brenna se nachází v srdci Slezských Beskyd. Obklopena téměř z každé strany krásnými kopci, nabízí návštěvníkům úchvatný výhled. Není divu, že Brenna - donedávna horská zemědělská osada - se dynamicky mění v oblíbené rekreační středisko. Turisté sem přicházejí stále častěji, protože vědí, že na ně čeká mnoho atrakcí. Odtud vedou horské stezky na vrchol Rownicy, Orlové a přímo k horské chatě na Blatně. V létě můžete využít kajakový přístav, v zimě jsou zde připraveny lyžařské vleky pro milovníky bílého šílence. Nejedná se však o všechny dostupné atrakce - protože místo je

také charakterizováno fenomenálními a neobvyklými místy.

Jedním z takových míst je Observatoř netopýrů, kteří se jako nezvaní hosté zabydleli v podkroví školy v Brenně. Místní obyvatelé nejenže nevyhnali tyto nevtaně návštěvníky, ale přišli s nápadem vytvořit skutečnou observatoř, ve které od května do konce září můžete pozorně sledovat život létajících tajemných savců.

Živým přírodním muzeem je také Beskydský dům bylinek „Przytulnia“, ve kterém návštěvníci budou mít možnost obdivovat multimediální výstavu o bylinkách a jejich funkci v životě obyvatel Slezských Beskyd. Dalším lákadlem je herbář - bylinná zahrada a možnost ochutnat lahodného ovocného

a bylinného čaje Brenna. Název místa pochází z poněkud zapomenuté byliny „Przytulnia“. Velmi užitečná - její šťáva byla použita při výrobě sýru a samotná rostlina měla odpuzovat duchy, čarodějnice a další nečisté síly, které se nacházejí v těchto oblastech.

Pod Bukowym Gronem je velmi romantické místo, které se zaslouženě stalo součástí česko-polské stezky milenců. Krásná dřevěná socha, vytvořená v roce 1934, zobrazuje Kříž Umučení Páně s Matkou Boží a svatým Janem. Tento ozdobený klenot lidového umění není náhodně nazýván křížem milenců. Podle pověsti zobrazuje nešťastnou lásku bohaté slečny z Bielska a hezkého místního kadeřníka.

NEJEN VÍDEŇ, PRAHA, OLOMOUC NEBO DRÁŽĎANY – VÁNOČNÍ JARMARKY V NAŠICH MĚSTECH A OBCÍCH

Vánoční jarmarky, podobně jako obyčej stromků, k nám přišly z Německa a rychle se zařadily do koloritu vánočních svátků ve Slezsku. Ve většině měst můžeme již několik týdnů před Vánocemi okusit v doprovodu živě zpívaných koled a pastorel sváteční atmosféru, která na nás dýchne ze stánků s originálními drobnostmi vhodnými jako dárky a dobrotami patřícími nejen na

štedrovečerní stůl. Zde uvádíme nejzajímavější vánoční jarmarky.

Snad největším vánočním jarmarkem v regionu se může pochlubit Ratibor. Koná se tradičně na ratibořském rynku a trvá prakticky celý prosinec. Svě výrobky zde prezentují lidoví umělci a umělečtí řemeslníci z celého Polska. Vůně perníčků a cukrovinek, lesknoucí se vánoční ozdoby, vánoční věnce a dekorace a také vůně svařeného vína

s aromatickým kořením – to jsou neoddělitelné prvky ratibořského jarmarku. Zájemci kromě toho mohou najít ručně vyráběné hračky, koženou galanterii, krabičky, bižuterii, vyřezávané andělíčky a chutné regionální produkty. Tradičně se také na ratibořském jarmarku dají pořídit živé, vonící stromečky. Další atrakcí je zimní venkovní kino, provozované v určitý prosincový víkend, a umělecká vystoupení. Nechybí ani překvapení pro nejmladší. Drobota se může zdarma povozit na kolotoči a svézt se vánočním vláčkem. Kolem 6. prosince na všechny bude čekat Mikuláš, každý rok s jinými atrakcemi.

Wodziszawský vánoční jarmark je událost výstavního a obchodního charakteru, které se účastní producenti regionálních uměleckých předmětů a užitekových výrobků, přírodních potravinářských produktů a také vánočního sortimentu. Kromě toho si na wodziszawském rynku, kde se jarmark koná, téměř každý den můžeme poslechnout několik různých koncertů – od místních dětských a mládežnických souborů, po hvězdy celostátního formátu. K těm originálnějšími událostem wodziszawského jarmarku patří Festival moczky, slezského vánočního jídla. Mezi doprovodnými akcemi je také řada atrakcí pro ty nejmladší, včetně animáční vánoční zábavy pro děti.

Kromě předvánočních jarmarků trvajících prakticky celý prosinec jsou pořádány také atraktivní jarmarky jednodenní nebo dokonce několikadenní. K takovým patří například jarmark v Pszowě. Koná se u Městského kulturního střediska v Pszowě a trvá nejčastěji dva dny – sobotu a neděli. Na všechny návštěvníky čekají bohatě vybavené výstavní stánky s rozmanitými vánočními produkty a rovněž s hojnou uměleckou nabídkou. Jednodenní vánoční jarmark s mezinárodními atrakcemi pořádá také město Kuźnia Raciborska.

Předvánoční jarmarky se nekonají jen ve městech. Také mnoho menších obcí pořádá podobné akce. Netrvají však několik týdnů, ale jen určitý den, kdy se sejdou davy místních i přespolních. K nejstarším předvánočním jarmarkům, zvaným též krmáše, patří ten pořádaný v Tworkowě v ratibořském okrese. Již od 90. let 20. století místní farní charitativní sdružení „Caritas“ organizuje

předvánoční setkání s názvem „Weihnachtsmarkt“. Každou třetí adventní neděli si zde můžeme pořídit vánoční dekorace, oplatky a adventní svíce. Samozřejmě můžeme také ochutnat „něco“ grilovaného, chleba se zdejší fetou a rovněž nejlepší v regionu koláče. Každoročně má ohromný úspěch kořením vonící, svažené víno neboli Glühwein. Neoddělitelnou součástí krmáše je tombola. Zlatým hřebem tworkowského Weihnachtsmarktu je ohňostroj. Za zmínku stojí, že zisk z těchto krmášů je určen pro potřebné obyvatele Tworkowa a sousedních obcí.

Tradicí se již staly několik let pořádané předvánoční jarmarky v gmině Nędza, v Lyskach, v Pietrowicach Wielkich a mnoha jiných, dalších obcích. Tyto krmáše, které připravují gminy, kulturní střediska, školy a mateřské školy a často také místní veřejně činné osoby, bývají významnou událostí integrující lokální komunity. Davy, které na jarmarky přijdou, svědčí o tom, že řada z nás touží zažít sváteční atmosféru v pospolitosti. Navštívme proto i v tomto roce nějaký vánoční jarmark, a ani to nemusí být ten největší či nejslavnější. ☺

NÁVŠTĚVA MUZEA – NÁVRH NEJEN PRO ŠPATNÉ POČASÍ

Horní Slezsko je místo s mimořádně bohatou a rozmanitou historií. Fragmenty této historie, zakonzervované nejen v dokumentech a artefaktech, jež jsou dílem člověka, můžeme poznávat v muzeích. Každé z nich má ve svých sbírkách něco jedinečného a každé z nich stojí za návštěvu.

Muzeum v Ratiboři

Počátky sbírek muzejní povahy sahají v Ratiboři do dvacátých let 19. století a jsou úzce spojeny se vznikem (v r. 1819) zdejšího Královsko-evangelického gymnasia, jehož učitelé začali ve svých kabinetech jako pomůcky shromažďovat vědecké materiály související s etnografií, militariemi a také s průmyslovým dílem.

Oficiální otevření prvních muzejních expozic se konalo 4. prosince 1927 a byl pro ně vyčleněn někdejší kostel svatého Ducha pocházející ze 14. století. Později byla ještě pro potřeby muzea adaptována nedaleká budova umístěná na ul. Chopina. Dnes sbírky ratibořského muzea čítají kolem 30 tisíc

kusů a souborů památek a jsou vystaveny v devíti stálých expozicích a často pořádaných dočasných výstav.

K nejzajímavějším stálým výstavám patří: Objevy v kostele sester dominikánek, V Ozírově domě, Rok v obřadech na Horní Odře, Dávné dentistické techniky. www.muzeum.raciborz.pl

Městské muzeum ve Wodziszawě Śląském

Muzeum ve Wodziszawě Śląském se nachází v Paláci von Dietrichsteinů. Toto zařízení vzniklo v roce 1971 na základě sbírek Sdružení přátel Wodziszawska a rovněž výsledků výzkumných prací prováděných na území Starého města (Stare Miasto) ve Wodziszawě Śląském a na hradišti Holasiců v Lubomi, ze kterého pochází značná skupina exponátů představujících zajímavé archeologické památky. Kromě toho muzeum shromažďuje památky z oblasti historie, etnografie, amatérského umění a také památky lidové a dělnické kultury.

K nejcennějším historickým památkám muzea patří kolekce standart. Část

z nich jsou standarty polských sdružení a organizací a rovněž povstalecké standarty darované Svazem slezských povstalců v meziválečném období.

V muzeu si lze prohlédnout následující stálé výstavy: Prehistorie v zemi rybnicko-wodziszawské, Raněstředověké hradiště v Lubomi, Wodziszaw ve středověku a v pozdějších dobách, Roky povstání, Ve slezské kuchyni, Z dějin slezského řemesla.

[Wodziszaw Śląski, ul. Kubsza 2](http://www.muzeum.wodziszawa.pl)

Okresní muzeum Glubčicka v Glubčicích

Muzeum v Glubčicích je zařízení relativně mladé, bylo reaktivováno v roce 2001 na základě sbírek Komory národní paměti komplexu zemědělských škol v Glubčicích a Muzea Glubčicka. Od r. 2008 se nachází v rekonstruované glubčické radnici.

V muzeu je vystavena historická a etnografická expozice. První z nich zobrazuje dějiny Glubčicka od prehistorických dob do roku 1945. Můžeme zde najít stopy spojené s polským,

německým, moravským a židovským obyvatelstvem. V rámci etnografické expozice jsou vystaveny předměty z domácnosti, oděvy, pracovní nářadí pro práci na zahradě a na poli. Část z nich sloužilo německým hospodářům, část si po skončení II. světové války s sebou přivezli polští osadníci z Kresů.

Zajímavostí muzea je rovněž kopie slavné Knihy městských práv Glubčic, jejíž originál se nachází ve Státním archivu v Opoli. „Kniha Glubčic“ je velmi vzácný, bohatě ilustrovaný, stříbrem a zlatem zdobený katalog městských práv z 15. století, psaný ručně na pergamentu na více než 200 listech.

www.muzeum.powiatglubczycki.pl ☺

NA KLUIZISTĚ? ANEBI NA BAZÉN?

Aktivní trávení volného času v zimě je spojeno především s horami a lyžemi. Hledáme proto nejatraktivnější, nejlépe připravené a zároveň nedaleko se nacházející lyžařské trasy. Tento čas však můžeme strávit rekreačně a sport-

ovně, aniž bychom odjeli na hory. Zejména, když nás v posledních letech zima příliš nerozmazuje a opravdového sněhu moc není. Města a gminy mají pro své, a to nejen, obyvatele v nabídce řadu zimních aktivit.

Jednou z nejznámějších ledových ploch v regionu je zastřešené umělé kluziště v Pszowě. Vzniklo v roce 2001 a těší se veliké oblibě mezi milovníky bruslení. Informace: www.lodowisko.pszow.pl Další populární ledovou plochou je ratibořský „Piastor“. Objekt s tímto názvem je nejstarším zimním kluzištěm. Nachází se ve sportovním a rekreačním komplexu v Ratiboři a již řadu let přitahuje děti, mládež a také starší příznivce bruslení. Několik let provozuje městské kluziště také Oáza Sportu i Rekreaci „CENTRUM“ (Středisko sportu a rekreace „CENTRUM“) ve Wodziszawě Śląském. Ledová plocha od samotného počátku těší značné oblibě.

Naopak ti, kteří jízdou na bruslích děsí, anebo nemají rádi zimní počasí, mohou – rovněž v zimním období – vy-

užít bohatou nabídku plováren a bazénů. Nejatraktivnější nabídku nabízí Aquapark „H2Ostróg“ v Ratiboři. K dispozici je plavecký bazén, bazén pro výuku plavání a dále rekreační bazén s efekty typu podvodních lehátek s masáží, tryskami a vodními deštníky. Nejen pro nejmladší návštěvníky jsou určeny dvě skluzavky. Nechybí ani dravá řeka a hydromasážní vany. Děti s radostí tráví čas v brouzdališti. Pro zájemce je v aquaparku k dispozici také centrum biologické regenerace nabízející mj. několik saun, solnou jeskyni a solárium. V areálu H2Ostróg pro sebe něco najdou také ti, kteří neplavou. Tělocvična, kde se konají lekce fitness, a masážní místnosti pomohou pečovat o kondici bez vstupu do vody.

Dalším, velmi atraktivním objektem pro trávení volného času je vodní park

„Nautica“. Nachází se v Gorzycích, v blízkém sousedství hranice a od samého počátku láká mnoho milovníků plavání nejen z obce Gorzyce, ale rovněž zpoza hranic. Poznávacím znakem „Nauticy“ je křivá vyhlídková věž. Na návštěvníky čekají dva bazény – plavecký a rekreační. Kromě toho je v rekreační zóně k dispozici solná jeskyně, vodní tunel s masážními tryskami, každou a dalšími atrakcemi a také čtyři vany s jacuzzi. Milovníkům vodních radovánek udělá jistě skluzavka s „přistáním“ ve speciální, bezpečné vaně.

K plaveckým objektům, které jsou přístupné po celý rok, patří také krytá plovárna v Kietru. Skládá se ze dvou bazénů. Na plovárně se nachází také jacuzzi a sauna. Objekt je rovněž uzpůsoben pro osoby tělesně handicapované. ☺

DĚDICTVÍ REFORMACE – EVROPSKÁ KULTURNÍ STEZKA REFORMACE

Pět století poté, co se protestantismus založený Martinem Lutherem dostal na území Polska, je kulturní dědictví reformace v Dolním Slezsku a Těšínském Slezsku nadále viditelné pouhým okem.

Mezi památkami spojenými s dějinami protestantismu je na prvním místě nutno uvést kostely Míru ve Svídnici a Jaworu – největší dřevěné náboženské stavby v Evropě, jejichž bohatě zdobené interiéry s charakteristickými galeriemi jsou opravdovými perlami barokní sakrální architektury. Obě svatyně – třetí se bohužel do našich dob nedochovala – jsou od roku 2001 zapsány na Seznam světového dědictví UNESCO.

Rovněž je nutno zmínit vybudované na počátku XVIII. století kostely milosti v Jelení Hoře, Kamenné Hoře a Cieszyň, přičemž pouze poslední z nich zůstal v rukou evangelíků dodnes. Ježíšův kostel v Cieszyň je však nejen největší protestantskou svatyní v Polsku, ale po

mnoho let byl rovněž centrem náboženského života regionu zahrnujícího Moravu, Opavské Slezsko a Těšínské Slezsko. Půl století po jeho vybudování protestanté získali právo na vytvoření dalších sborů, mj. v Jaworu, Visle, Bystřici, Ustroni a také v Holčovicích na území dnešní České republiky.

V okolí Jelení Hory nalezneme ještě jeden zajímavý objekt – rekonstruovaný a přemístěný na toto místo historický modlitební dům z Rzašnika z pol. XVIII. stol., který byl v roce 2018 obnoven u zámku Pałac Łomnica jako symbol tolerance ve Slezsku.

Zveme vás k poznávání dějin reformace v Evropě prostřednictvím navštívení objektů nacházejících se na Evropské kulturní stezce reformace. V dubnu roku 2019 byla tato stezka Radou Evropy zapsána na seznam Evropských kulturních stezek. Více informací naleznete na adrese:

reformationroutes.eu

DOLNOSLEZSKÁ MAPA TECHNICKÝCH PAMÁTEK

Spolu s nástupem „století páry a elektřiny“ Dolní Slezsko v krátké době prošlo ekonomickou transformací, která region proměnila v jedno z důležitějších průmyslových center této části Evropy. Již v první polovině XIX. století se zde dynamicky rozvíjelo hornictví, hutnictví či výroba v porcelánových či textilních závodech, a to vše díky vizi onášským podnikatelům takovým jako Carl Tielsch, hrabě Friedrich Wilhelm von Reden, či Carl Krister (nazývaný „slezským Rockefellerem“).

Nedávno vytvořená Mapa technických památek shromažďující nejcennější z dolnoslezských technických objektů představuje dějiny rozvoje průmyslu v regionu. Kterým z nich věnovat při plánování svého výletu po stopách dějin zvláštní pozornost?

Takovými místy jsou zlatý důl ve Zlotej Stoku (Rychleby), ve kterém byly turistům zpřístupněny dvě štoly z celkové sítě důlních chodeb a štol čítající více než 300 km, a valbříšská Stara Kopalnia (Starý důl) s moderními

výstavními prostory Muzea techniky a průmyslu či Evropského centra unikátní keramiky.

Zatímco v piechowické Sklářské huti Julia návštěvníci mohou obdivovat proces ruční výroby nádob z křišťálového skla, a v historickém papírenském mlýně v Dusznikách-Zdroji – poznat zároveň historii, jak i tradiční metody výroby papíru.

V areálu historického lokomotivního depa v Jaworzyně Śląské vzniklo Muzeum železnice ve Slezsku, v němž bylo shromážděno celkem více než 140 železničních vozidel z dob od konce XIX. stol. do 70. let XX. stol. Bohatými a zajímavými sbírkami se může pochlubit rovněž Muzeum motorizace u zámku Topacz ve Słezi u Vratislavi, kde na návštěvníky čeká největší kolekce historických automobilů a motocyklů v Dolním Slezsku.

Projekt společně realizují Nadace ochrany průmyslového dědictví Slezska a Maršálovský úřad (krajský úřad). Více informací naleznete na stránkách mapazabytkow.pl

NA LYŽE – DOLNÍ SLEZSKO

Již samotné názvy dvou nejznámějších sudetských vrcholů – Sněžka a Králický Sněžník – slibují, že milovníci sněhu se nebudou nudit. V Sudech je sněhu i lyžařských tratí dostatek. Těch druhých přibývá každý rok. A právě díky rozvíjené infrastruktuře a bohaté nabídce ubytování a gastronomie je jih Dolního Slezska jednou z nejpobulárnějších destinací aktivní turistiky v zimním období. Kde lyžaři a snowboardisté mohou očekávat nejlepší podmínky?

Na příklad v Jizerských horách a Krkonoších. Běžcům není třeba připomínat mýtinu Polana Jakuszycka – hlavní město polského běhu na lyžích. Právě zde se každý rok koná slavný Bieg Piastów (Běh Piastovců). Rovněž se jedná o dosud jediné polské středisko mohoucí se pochlubit pořádáním závodů v běžecím lyžování na úrovni Světového poháru. V samotném Karpaczi síly zalozujeme mj. na tratích v Białem

Jaru, který lze doporučit především začínajícím lyžařům (skvěle se ověřil lyžařský „kouzelný koberec“, čili pohyblivý chodník). Avšak i zkušenější lyžaři zde najdou něco pro sebe, např. moderní 6-místnou sedačkovou lanovku. Stejně profesionální podmínky nabízejí vleky a tratě nacházející se na svazích Kopy a na Szrenici ve Sklářské Porubě.

Další oblíbenou destinací mezi milovníky lyžování a jízdy na snowboardu je Czarna Góra nabízející celkem více než 10 km tratí, na nichž funguje již několikrát vleků a lanovek (včetně nejmodernější 6-místné sedačkové lanovky v Polsku). Nedaleko se nacházejí ještě dvě sjezdové tratě – v Łądku-Zdroji a Kamienici – a všechny tři tvoří jeden komplex situovaný v regionu masivu Králického Sněžníku. Druhým významným střediskem je již zmíněný komplex sjezdových tratí v Zięleci v Orlických horách, kde mají lyžaři k dispozici 21 tratí a více než 20 vleků.

PRO TĚLO I DUŠI

Zimní měsíce představují období, kdy můžeme věnovat více času péči o tělo, zákrokům regenerujícím pokožku a vlasům vysušené letní zářem, a dbát o harmonii těla i duše.

Když je za oknem mráz a sníh, stojí za to se po aktivním odpočinku na čerstvém vzduchu ponořit do klidného prostoru klimatických kabin SPA, do teplých koupelí a do opojných vůní, které umožňují využít regenerující vlastnosti léčebných procedur. Na Opolsku je mnoho wellness středisek, některé z nich se nacházejí v zajímavých objektech, což ještě dodává na jejich atraktivitě. Za pozornost stojí střediska nacházející se v bývalých palácích. Patří k nim Pałac v Sulisławiu, jehož historie sahá do 17. století. Jedním z jeho majitelů nebyl nikdo jiný než sám pruský král Fridrich Vilém III. Pečlivě restaurovaný palác získal pohádkový vzhled a nabízí ajurvédské centrum. Palác v Pawłowicích nacházející se v kluczborsko-oleském regionu a pocházející z poloviny 19. století zve své hosty do SPA zóny sestávající ze sauny, jacuzii, solária a solné jeskyně. Zcela jiný charakter má hotel nacházející se v Zlatohorské vrchovině, Dębowe Wzgórze Wellness & Spa v Pokrzywné. Blízkost přírody se přirozeně snoubí

s blahodárnými účinky léčebných, ošetřujících a relaxačních procedur. S přírodou je spojen také tříhvězdičkový hotel Zacisze situovaný přímo u Turawského jezera obklopeného lesy. Hosté mohou využít nabídku SPA, masáží a relaxačních procedur. V renovované budově z 19. století v Kluczborku sídlí zajímavý čtyřhvězdičkový Hotel Spařka, v němž se historie prolíná se současností. Předválečná budova byla rozšířena o prostorovou hotelovou část, v níž na hosty čeká relaxační zóna s bazénem, finskou saunou, parní lázní, masážemi. Hotel Reha Vital v Starých Siołkowicích má rovněž pestrou rodinnou historii, nachází se v starobylém typickém slezském domě s honosným loubím, v němž žila majitelova babička. Kromě SPA zóny nabízí rehabilitační procedury a pobyty. Originální terapie vycházející z Kneippovy vodoléčby popsané v 18. století se využívá v rehabilitačním a relaxačním komplexu v Kamieni Śląském. Středisko se nachází v bývalém paláci obklopeném parkem, který již v 12. století patřil rodině Odrowązů, z níž pochází rovněž sv. Jacek Odrowąz (sv. Hyacint). Středisko nabízí širokou paletu služeb – rehabilitace, fyzické, psychické, duchovní a lékařské terapie. 🤝

ZIMA V OPOLSKU

Přichází roční období, které před námi odkrývá kouzlo pobytu na čerstvém vzduchu: v krajině pokryté bílým sněhem, v zavátých lesích a na kluzištích.

Víme, že turistický ruch v této roční době jen nepatrně klesá oproti letní se-

zóně, protože je to sváteční a novoroční čas, a doba zimních prázdnin. Měla by být zima důvodem ke zdržování se doma a zalézání pod peřinu? Rozhodně ne! K zimním výletům doporučujeme atraktivní Opolské vojvodství, kde

se nezávisle na roční době nebudete vůbec nudit. Nabízí mnoho způsobů k zimnímu odpočinku a je mnoho míst, které nám přinesou chvíle radosti a dovolí relaxovat. 🤝

ZLATOHORSKÁ VRCHOVINA

Nejvyšší vrcholky Opolska nemají sice tak silnou sněhovou pokrývku, aby bylo možné věnovat se sjezdovému lyžování, ale milovníci běžek si jistě v Zlatohorské vrchovině přijdou na své.

Jedná se o nejvyšší horský masiv regionu, tvořící část Východních Sudet, která se nachází na hranici s Českou republikou. Nejvyšším vrcholem Zlatohorské vrchoviny je Biskupská kupa s nadmořskou výškou 890m n. m. Okolí lze obdivovat z kamenné vyhlídkové věže, která stojí na české straně vrcholu. Nedaleko pod vrcholem se nachází turistická ubytovna pod Biskupskou kupou, která má pro návštěvníky otevřeno po celý rok. Zlatohorská vrchovina je

protkána sítí turistických tras v délce 80 km, které jsou celoročně schůdné. V zimě si můžete vyzkoušet své síly v běžeckém lyžování a vybrat si některou z tras: tři se nacházejí v masivu Parkové hory, zvané taktéž Chrabrého hora, dvě v masivu Biskupské kupy a jedna v Gluchořazích. Trasy mají 2 až 7 km a nabízejí různý stupeň obtížnosti.

V oblasti Zlatohorské vrchoviny nalezneme mnoho velmi dobrých a cenově výhodných ubytovacích zařízení například hotel Dębowe Wzgórze v Pokrzywné, nebo Hotel Aspen v Gluchořazích. Představují vynikající základnu pro výlety do blízkých českých lyžařských středisek. 🤝

MUZEA NADE VŠE

Za dlouhých zimních večerů, kdy slunce zapadá dříve, nelze příliš plánovat prohlídky řady památek, které představují chloubu Opolska.

Zde v teplých a uzavřených prostorech se před námi odhalí poklady historie, umění, vědy a techniky, kontakt s nimi rozvíjí představivost a podporuje osobní rozvoj. V samotném Opoli doporučujeme navštívit Muzeum opolského Slezska, jehož jedna část sídlí v činžovním domě (Kamienica Czyszowa). Dům nechal na sklonku 19. století postavit pekař Johann Nowak, jeho typický interiér, zachovalá hygienická zařízení, vývod vody na každém patře, schodiště a schody opolské proveniencce jsou unikátním svědectvím nedávné minulosti. Do mnohem dávnějších dob nás přenesou expozice Okresního

muzea v Nysie (Muzeum Powiatowe w Nysie) nazvané „Čarodějnické procesy na nysko-jesenickém pomezí“, která představuje pravdu o neskutečných zločinech páchaných na ženách v této oblasti během 15. až 17. století. Tato výstava je doporučena dospělým návštěvníkům, zato výletu do Automobilového metamuzea (Metamuzeum Motoryzacji) v Paczkowě by se měla zúčastnit celá rodina! Toto interaktivní centrum techniky se sbírkou starých aut a motocyklů vytvořila rodina Biernackých, populární formou prostřednictvím unikátních edukačních pomůcek představuje technické procesy, jako je činnost motoru nebo aerodynamiky auto. V Paczkowě stojí za návštěvu také Plynárenské muzeum (Muzeum Gazownictwa) sídlící v budově bývalé

plynárny, která nabízí mimořádně zajímavou expozici, která návštěvníky přenesou do konce 19. a začátku 20. století. Shromažďuje stará plynárenská zařízení pro domácí i průmyslové využití, včetně rozsáhlé sbírky plynometrů, jejichž počet přesahuje 600 kusů. V nejhojněji navštěvované turistické atrakci Opolska, v Juraparku v Krasiejowě, jsou především známé modely dinosaurů v životní velikosti. Kromě toho se zde nachází Vzdělávací park o evoluci člověka, v němž se pomocí kosmické lodi a stroji času přeneseme do dávné minulosti, poznáme evoluci člověka a jeho nástrojů, vypravíme se do vesmíru a do vzdálené historie, abychom řešili fascinující záhady naší existence na tomto světě. 🤝

CHRÁNĚNÉ KRAJINNÉ OBLASTI

Pěší turistika v zimě je jednou z aktivit, jež můžeme na nadcházející sezónu plánovat.

Můžeme využít nabídku pro návštěvníky opolských chráněných krajinných oblastí. Kromě nabídky Zlatohorské vrchoviny v zimě návštěvníky zve a láká na přírodní krásy Chráněná krajinná oblast Hora sv. Anny. Chráněnou krajinnou oblast Hora sv. Anny

protíná šest pěších turistických tras, které částečně procházejí staletými bukovými lesy. Tato oblast je vnímána jako tradiční vlastenecké a kulturní místo, které tvoří Sanktuárium sv. Anny a Muzeum povstání. Oba objekty přitahují pozornost turistů i poutníků. Hora sv. Anny leží na evropské trase poutní a kulturní cesty nazvané Cesta sv. Jakuba. Z geologického hlediska představuje

nejzajímavější místo přírodní rezervace „Hora sv. Anny“, v jejímž sousedství se nachází lokalita výskytu nefelinitu, která byla navržena tak, aby mohla být zpřístupněna návštěvníkům. Spoustu zábavy můžete zažít na sjezdovce Alpin Coaster, na celoročně přístupné sáňkařské dráze dlouhé 600 m. Dráha je osvětlená, lze ji využívat v zimě, tak i ve večerních hodinách. 🤝

NA KLUZIŠTI A NA JARMARKU

Co by to byla zima bez kluziště? Řada hřišť „Orlik“ v celém vojvodství se každým rokem v zimě proměňuje v kluziště, na nichž se v rytmu hudby bruslaři projíždějí a dělají piruety, začátečníci mohou učinit své první bruslařské krůčky.

Mnoho kluzišť má půjčovnu bruslí a nabízí služby instruktorů bruslení. Veřejně přístupná kluziště přitahují tisíce milovníků tohoto zimního sportu. V zimě obyvatelé Opolí využívají venkovní kluziště na umělém ledu na zámeckém rybníku. Vánoční jarmark na opolském

náměstí bývá hojně navštěvován, panuje zde sváteční atmosféra a představují se tradiční rukodělné výrobky a regionální kuchyně. Tradiční kuchyně vycházející ze slezského základu, který je obohacen o chutě z české, německé, polské a také východoslovenské

kuchyně, láká labužníky po celý rok, ale v zimě obzvláště chutnají vydatná a sytá jídla. Slezské rolády, knedlíčky, koláče a mnoho dalších delikates nalezneme především v restauracích označených značkou „Opolski Bifj“. V celém vojvodství lze jich napočítat

kolem dvaceti, nacházejí se v turisticky zajímavých místech a často v neobvyklých objektech, jako je zámek, palác, bývalá továrna nebo rekreační středisko. 🤝

